

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง “เส้นทางก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของนักเขียนไทยร่วมสมัยในรุ่นกลาง (อายุระหว่าง 35 – 50 ปี)” เป็นกรอบการวิจัยที่กำหนดโดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ผู้วิจัยเลือกกำหนดเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักเขียนรุ่นกลางที่ต้องการศึกษาจำนวน 6 ราย โดยพิจารณาจากผู้ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) และรางวัลศิลปาธร ทั้งในประเด็นด้านอายุที่ระบุให้อยู่ระหว่าง 35 – 50 ปี ด้านประเภทของผลงานที่นักเขียนได้รับรางวัล ซึ่งสำหรับรางวัลซีไรต์ประกอบด้วยสามหมวด คือ กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น และนวนิยาย และประเด็นด้านมิติหญิงชาย (gender) โดยคัดสรรนักเขียนหญิงเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ใน 6 ราย แม้ว่า สักส่วนจะมีน้อยกว่านักเขียนชายในเวทีรางวัลอยู่มากก็ตาม รายชื่อนักเขียนในโครงการวิจัยมีดังนี้ *งามพรรณ เวชชาชีวะ ปราบดา หยุ่น เดือนวาด พิมวนา ไพรินทร์ ขาวงาม เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ และ ศิริวรรณ แก้วกาญจน์* การวิจัยนั้นเป็นเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพที่มุ่งประมวลผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบกึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) พร้อมวิเคราะห์แบบสอบถาม (survey questionnaire) ในกรณีนี้ คำถามได้รับการออกแบบมาเพื่อให้สะท้อนความเป็นจริงในมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ตัวผู้เขียน ทักษะต่อสังคมการอ่านการเขียน การศึกษาและช่องทางการพัฒนา อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้และปัจจัยร่วมที่มีส่วน เห็นยวรั้งและส่วนส่งเสริมสนับสนุนในการก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของนักเขียนไทยร่วมสมัยในรุ่นกลาง จากการศึกษา พบว่าปัจจัยเกื้อหนุนความเป็นนักเขียนในด้านพื้นฐานครอบครัวมี เฉพาะปราบดา หยุ่น และงามพรรณ เวชชาชีวะ แต่ปัจจัยร่วมของนักเขียนทุกราย คือ การได้รับแรงบันดาลใจจากงานของนักเขียนที่ได้อ่านและต้องการยึดเป็นแบบอย่าง โดยความเป็นนักอ่านส่งผลต่อ ความเป็นนักเขียน เพราะทุกรายล้วนได้อ่านวรรณกรรมชั้นดีของไทยและต่างประเทศ ส่วนปัจจัย เห็นยวรั้งที่พบมากที่สุด คือ การขาดการส่งเสริมงานวรรณกรรมตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงปฏิบัติจากรัฐบาลและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะด้านสวัสดิการนักเขียนและองค์กรดูแลลิขสิทธิ์และจัดแปล วรรณกรรมไทย รองลงมาคือระบบการศึกษาที่ไม่เน้นวรรณศิลป์หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ทาง วรรณกรรม โดยพบว่าวัตถุประสงค์ในการเขียนไม่ได้มาจากการศึกษา แต่มาจากแรงบันดาลใจจาก ธรรมชาติ แรงขับเคลื่อนในตัวเอง และประสบการณ์ชีวิต ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจไม่ใช่แรงจูงใจ ในการทำงานสร้างสรรค์ แต่มีได้เป็นอุปสรรคเห็นยวรั้ง แม้จะไม่ได้รับการสนับสนุนภาครัฐ นักเขียน ทั้งหมดระบุว่าพวกเขาเลือกที่จะเรียกรื่องจากตัวเอง เพื่อความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของตน ผู้วิจัยยัง ได้นำเสนอฐานข้อมูลรายชื่อต่างๆ อันได้แก่ 1) นิตยสาร-วารสารวรรณกรรมระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก 2) สมาคมสำหรับนักเขียนระดับต่างๆ 3) รางวัลวรรณกรรมระดับชาติสำหรับนักเขียนไทย 4) รางวัลวรรณกรรมระดับนานาชาติที่นักเขียนไทยมีสิทธิ์เข้ารับการพิจารณา 5) ผู้แปลวรรณกรรม ร่วมสมัยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และ 6) สำนักพิมพ์สำหรับงานวรรณกรรมไทยฉบับแปลเป็น ภาษาอังกฤษ พร้อมประมวลข้อเสนอแนะถึงแนวทางส่งเสริมความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของ นักเขียนไทยอย่างเป็นระบบ

ABSTRACT

This research project entitled “Path to Literary Excellence of Contemporary Thai Writers (between 35 – 50 years of age) is part of the research framework originated by the Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of Culture. The researcher chose to study a group of subjects consisting of 6 writers selected among those who received the S.E.A. Write Award and Silpathorn Award by focusing on the age range (35 – 50 years old), genres of their literary works, and gender issues which led to the inclusion of 2 female writers though the proportion of female awardees is much smaller than that of male awardees. These 6 writers are: *Ngampan Vejjajiva*, *Prabda Yoon*, *Duanwad Pimwana*, *Paiwarin Khao-ngam*, *Rewat Panpipat*, and *Siriworn Kaewkan*. This research is explorative and qualitative in nature. It uses a semi-structured interview and survey questionnaire with the subjects. The interview and questionnaire questions are designed to obtain different dimensions of facts about writing, writer profiles, opinions and reflections on the society with regard to reading, writing and education as well as ideas for development. The results are systematically analyzed in order to generate a body of knowledge on factors hindering literary excellence and factors supporting contemporary writers’ path to literary excellence. The findings reveal that family background is a supporting factor for Prabda Yoon and Ngampan Vejjajiva only. The similar supporting factor is the fact all subjects get an inspiration from the works of previous authors and take them as their role models. Being keen readers of highly acclaimed literature, both local and international, helps develop their writing. The most agreed negative factor includes the lack of support from the government and society in general, in both policy and practice, especially in terms of the lack of writers’ welfare and organization to deal with copyright and literary translation from Thai to foreign languages. The second most agreed negative factor is the education system that overlooks literary aesthetics and literary activities. The subjects admit that their writing materials have nothing to do with their education background as they mostly come from inspiration from nature, spiritual self-drive and life experience. The economic benefits are not their motivation to continue writing, nor are the factors holding them back. Without any support from the government, all writers confirm that they have chosen not to demand from anyone but themselves in order to reach their literary excellence. The researcher also presents six types of databases concerning the research topic: 1) list of literary journals/magazines within the Asia Pacific region, 2) list of associations supporting writers, 3) list of local literary awards, 4) list of international literary awards available for Thai writers, 5) list of Thai-English literary translators, and 6) list of publishing houses with their publications of English version of selected Thai literature. In the conclusion, the researcher also systematically proposes constructive recommendations regarding ways to further develop path to literary excellence of contemporary Thai writers.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่ดำเนินโครงการวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างองค์ความรู้แก่วงการศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยสืบไป การสนับสนุนทุนวิจัยประจำปี 2552 ให้โครงการ “เส้นทางก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของนักเขียนไทยร่วมสมัยในรุ่นกลาง (อายุระหว่าง 35 – 50 ปี)” ของผู้วิจัยนั้น แสดงให้เห็นว่าสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้ความสำคัญกับวรรณศิลป์ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง เนื่องจากวรรณศิลป์ในวรรณกรรมไทยนั้นมักได้รับความสนใจน้อยจากองค์กรภาครัฐและเอกชน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณนักเขียนไทยทั้งหกชายที่ให้เกียรติเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คุณงามพรรณ เวชชาชีวะ (นักเขียนซีไรต์ 2549 หมวดนวนิยาย) คุณปราบดา หยุ่น (นักเขียนซีไรต์ 2545 หมวดเรื่องสั้น) คุณเดือนวาด พิมวนา (นักเขียนซีไรต์ 2546 หมวดนวนิยาย) คุณไพโรจน์ ขาวงาม (กวีซีไรต์ 2538 และนักเขียนรางวัลศิลปาธร 2551) คุณเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ (กวีซีไรต์ 2547) และคุณศิริวรรณ แก้วกาญจน์ (กวีและนักเขียนรางวัลศิลปาธร 2550) ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ทำให้โครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงสมดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ปรึกษาโครงการคือ อาจารย์หทัยกร แสงกระจ่าง นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อโครงการวิจัยมาโดยตลอด

หากมีผู้ใดเห็นประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ ผู้วิจัยขออุทิศความคิดทั้งหมดให้นางเพ็ญโฉม อินเจริญศักดิ์ เอกอัครราชทูตประจำกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นมารดาที่รักยิ่งของผู้วิจัย ตลอดจนครูอาจารย์และมิตรสหายที่มีส่วนสรสร้างข้างในเรา หากมีข้อบกพร่องประการใดในรายงานซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดเรื่องเวลา ทรัพยากร และปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขอได้โปรดแจ้งให้ทราบ เพื่อจะได้นำไปแก้ไขขัดเกลาในโอกาสต่อไป

ด้วยจิตคารวะ

ผศ.ดร.อรองค์ ชาคร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย : การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	4
1.2 กรอบแนวคิดของการวิจัย : องค์ประกอบในการวิเคราะห์	9
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	10
1.4 ผลลัพธ์ที่คาดหวังของโครงการวิจัย	10
1.5 นิยามศัพท์	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.1 นิยามและการศึกษาภาษา	14
2.2 วรรณกรรม วรรณคดี วรรณศิลป์ในสังคม	16
2.3 พัฒนาการของรางวัลวรรณกรรมในประเทศไทย	18
2.4 นักเขียนไทยร่วมสมัยกับการพัฒนาสังคมการอ่านที่มีคุณภาพ	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 ขอบเขตการดำเนินการวิจัย	28
3.2 คำถามการวิจัย	29
3.3 ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์และการจัดทำแบบสอบถาม	29
3.4 วิธีการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม	30
3.5 วิธีการสร้างฐานข้อมูลรางวัลวรรณกรรม สมาคมนักเขียน รายชื่อนิตยสาร-วารสารวรรณกรรมสากล และรายชื่อผู้แปลวรรณกรรม	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.1 รายงานผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม	35
4.1.1 งามพรรณ เวชชาชีวะ	35
4.1.2 ปราปดา หุ่ย่น	39
4.1.3 พิมใจ จุกกลิ่น หรือ เตือนวาด พิมวนา	44
4.1.4 ไพวรินทร์ ขาวงาม	47
4.1.5 เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์	51
4.1.6 ศิริวรรณ แก้วกาญจน์	54
4.2 ปัจจัยเกื้อหนุนความเป็นนักเขียนนอกเหนือจากความสนใจส่วนตัว	57
4.3 ปัจจัยเชิงลบที่อาจกระทบต่อความเป็นนักเขียน	60

4.4	ระดับของความคิดเห็นในห้าประเด็น	62
4.5	รายชื่อนิตยสาร-วารสารวรรณกรรมสากลเพื่อเผยแพร่งานเขียน ระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก	69
4.6	รายชื่อสมาคมระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และระดับชาติ	76
4.7	รายชื่อรางวัลวรรณกรรมระดับชาติสำหรับนักเขียนไทย	78
4.8	รายชื่อรางวัลวรรณกรรมระดับนานาชาติที่นักเขียนไทยมีสิทธิ์เข้ารับการ พิจารณา	80
4.9	รายชื่อผู้แปลวรรณกรรมร่วมสมัยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ที่มีการตีพิมพ์เป็นเล่มและวางจำหน่าย	81
4.10	รายชื่อสำนักพิมพ์ที่พิมพ์งานวรรณกรรมไทยฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ	86
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
5.1	อภิปรายผลการวิจัย	91
5.2	บทสรุปและการตอบคำถามการวิจัย	94
5.3	ข้อเสนอแนะ	95
5.3.1	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการภาครัฐ	96
5.3.2	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการภาคสมาคมและสื่อมวลชน	100
5.3.3	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการภาคเอกชน	101
5.4	บทส่งท้าย	102
บรรณานุกรม		109
ภาคผนวก ก.		117
ภาคผนวก ข.		129
ภาคผนวก ค.		134
ประวัติผู้วิจัย		138